

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 2 D, 3 D, 4 D, 5 D,
v uredniškem delu
vrstica po 10 D
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo v uredništvo
telefon št. 2050, upravnitva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.347
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Velegreznica

Življenje, naj se razvija v še toliko območju, je enota. Res ima vse, kar je, se dogaja in razvija, svojo lastno zakonitost in veljavo. To resnico je odločno potrdil že doctor angelicus, največji filozof zapada. Po svojih zakonih se razvija politično, kulturno, gospodarsko življenje. Toda med vsemi temi in drugimi območji naravnega življenja je gotov red, je nad- in podrejenost, so vrednote višjega in nižjega reda in medsebojna zveza; samostojnost vsakega življenjskega območja je le odnosa. Ves naravni red pa ima tako svoj izvor, kakor svojo utemeljenost in končen smoter v nadnaravnem redu božanstvenega.

Ce človek, oziroma človeštvo preneha stvari gledati s tega vidika, začenja irveti nizdol, sploščati počasi, potem vedno nagleje. Danes nam je to popolnoma jasno. V svojem že čisto bolehnem stremeljenju po vedno večjih storištvih na polju civilizacije je moderni človek izgubil svojo naravno orientacijo k Najvišjemu, je samega sebe in svoje storitve po- božanstvil in čisto pozabil na svojo in vsega bitja odvisnost od Stvarnika. S tem je porušena enota človeškega ustvarjanja na vseh področjih, kar je uprav bistveni znak naše dobe. Politika noče imeti nobene zveze z načeli ostalega duhovnega življenja in pravi, da so njeni zakoni neodvisni od »običajnih« etičnih norm. Veliki (in žalibog čedalje bolj tudi mali) gospodarski obrati nočejo vedeti o zakonih občestvene ljubezni, socialnega občutja in medsebojne moralne odgovornosti: gospodarstvo ima čisto svoje »železne« zakone brezobzirnega pridobivanja. Amerikanska kultura mehanizirajoče in racionalizirajoče industrializacije se postavlja v čedalje večje nasprotje s staro evropsko humanistično kulturo. Vse to je povzeto v markantnem stavku P. Lipperta: »Sodobno kulturno življenje je v razpadanju tega, kar je Bog v svojem stvariteljskem in odrešiteljskem načrtu medseboj zvezal — v podiranju vseh mostov, ki vodijo od gospodarstva do etike, od kulture do religije, od politike do cerkve, od notranjosti do znanosti, od obratne delavnosti do milostnega življenja, od narave do nadnarave.« Dobra je svetna kultura, dobra znanost, dobro proizvajanje dobrin, dobra tehnika, dober napredek na sebi, greh je v odnosu in zadržanju človeka do teh stvari, v napačnem vrednotenju teh dobrin, v anarhični brezredni osamovitvi enega življenjskega območja od drugega, in končno v obrezbovanju nature in življenja od strani človeka.

Boljši del človeštva to dobro čuti, mnogi slutijo, velike množice pa žive tja v en dan, zaslužene materije. Najbolj se brezbožnost, brezobzirnost in brezdušnost sodobne civilizacije opazi v velenem, tem strašnem čudovišču naše dobe. Ford, ki je še nedavno v najbolj rožnatih barvah opeval sijajno bodočnost amerikaniziranega gospodarstva in kulture, prorokuje danes velenemu pogin, ker ubija vire višjega duhovnega življenja. Veleno mesto je ogromna gredinja, v katero se steka gnoj iz obolelega človeškega organizma vsega planeta. Veleno mesto se je najbolj odtujilo religioznim vrednotam, v njem propada rasa tako fizično kakor moralno, socialno življenje se pa po nakopičenju bogastva v rokah maloštevilnega bogatinstva na eni ter osiromašenju množice na drugi strani v neizprosni razredni borbi razdira.

Veleno mesto, v katerem je čim večje število ljudi, ki so izključno zaposleni v pridobitnem življenju, »racionalno« sličeno na čim manjšem prostoru, nima nobene tradicije; ljudje prihajajo in odhajajo; enota jezika, navedenja in tradicije je porušena; nič ni stalnega; rodbinsko, sosedsko, farno, sploh vsako naravno občestvo je zamenjano po organizacijah z vnanjim, navadno pridobitnim smotrom; življenje se vrši uradoma, je v pravem pomenu besede ustrojeno; veleno mesto administracija je sam aparat in obrat brez vsakega osebnostnega značaja; že stil velenega mesta je brez duše: kamenita puščava pravokotnih drug na drugega naškatljanih bivališč ljudi, kojih bog je, kar bodo zaslužili, pridobili, prisvojili. Cerkev, to središče dobrega, lepega in resničnega, posvečevalka življenja, bivališče Evharistije, izginja med nebotičniki, stanovanjskimi velekasarnami in veleprodajalnici; za »razvedrilo duha« služi bar, dancing, revija stotin golih žensk. Brez miru, brez močnosti, da bi se poglobil vase, da bi si stal največja končna vprašanja o izvoru, pomenu in smotru bivanja, brez prave lepote in brez zveze z naravo, od katere je čisto odtrgan (znani weekend je pač le spakota), je človek velenega mesta religiozno

Kako ohranimo zvezo z izseljenci

Zanimiva debata na splitski konferenci

Split, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Danes se je v Splitu nadaljevala konferenca o izseljeniškem vprašanju. Vodil je konferenco načelnik ministrstva za socialno politiko Dušan Jeremič. Razpravljali so v prvi vrsti o razmerju izseljeniške službe z našimi konzularnimi predstavniki v inozemstvu in o načinu, kako se naj ohranijo zveze izseljencev z domovino.

Pogovor je nanesel tudi na ameriško državljanstvo naših izseljencev ter obvezo izseljencev na vojaško službo v naši državi. G. Lupis je stal na stališču, da se preide preko tega dejstva, med tem ko je načelnik osrednjega tiskovnega urada Marjanovič izjavil, da ni vseeno, če naši izseljenci sprejmejo ameriško državljanstvo ali ne. Dr. Artur Benko je govoril za to, da se uvedejo na naših univerzah stolice o anglosaškem pravu, po katerem sodijo tisoče naših izseljencev. Franciškian o. Kazimir Zakrajšek je govoril o potrebi vezi med izseljenci in našimi konzulati ter o potrebi sodelovanja z izseljenci v naši državi. Zavzema se za stališče g. Lupisa

in pravi, da se izseljencem ne sme zameriti, če sprejmejo ameriško državljanstvo. Naglasil je, da so naši ljudje v Ameriki dobro organizirani. Glede verskih šol pravi načelnik Marjanovič, da ne morejo ohraniti narodnostnega čuta izseljencev. Franciškian Zakrajšek pa mu ugovarja ter ugotavlja, da so ravno verske šole pri katoliških izseljencih ohranile narodnostno zavest do tretje generacije, dočim se je ista pri srbskih izseljencih zgubila že v drugi generaciji. Nadalje se zahvaljuje ministru Drinkoviću, da je omogočil gotovo kvoto za katoliške sestre v Severni Ameriki ter govoril o vlogi, ki jo vršijo katoliške sestre med izseljenci. Najprej cerkev, potem šola in tisk, pravi Zakrajšek, bodo ohranile narodnostno čustvovanje naših ljudi. G. Bartulica priporoča ustanovitev akademije za izseljeniško vprašanje. Govoril je še dr. Nedeljković o italijanski izseljeniški politiki ter predlagal, da se ustanovi ameriško-jugoslovansko društvo. Nato je bila konferenca zaključena.

Komunističen atentat v Zagrebu

Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) O zagrebškem atentatu je izdano sledeče službeno obvestilo: »Nocoj ob pol 1 je pred orožniško vojašnico na Varoševi cesti v Zagrebu eksplozirala patrona, napolnjena z eksploz. snovjo. Orožnika, ki je bil pred vrati na straži, je pahnilo na tla ter je dobil nekoliko poškodb

lahkega značaja. Eden atentatorjev je takoj pobegnil v smeri proti trgu Reolski, kjer ga je hotel stražnik prijeti in ustaviti. Atentator je pa stražnika ranil ter pobegnil. Misi se, da je to maščevanje komunistov radi zadnjega dogodka v Somboru.«

Veliko imenovanje v notranjem ministrstvu

Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Na predlog predsednika ministrskega sveta in notranjega ministra, generala Petra Živkoviča je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz, s katerim se postavlja za načelnika oddelka za državno zaščito v notranjem ministrstvu v 3. skupini I. kategorije Matković Dobrica, veliki župan bačke oblasti; za načelnika oddelka za javno varnost v istem ministrstvu v 3. skupini I. kategorije Todorović Radimir, načelnik oddelka za Banat, Bačko in Baranjo; za velikega župana bačke oblasti v 2. skupini I. kategorije Jovanović Milan, dosedanji veliki župan niške oblasti; za velikega župana niške oblasti v 2. skupini I. kategorije Vilko Baltić, dosedanji veliki župan belgrajske oblasti; za velikega župana belgrajske oblasti v 2. skupini I. kategorije Matić Gjorgje, veliki župan kosovske oblasti; za velikega župana kosovske oblasti v 2. skupini I.

kategorije Filipović Mihajlo, divizijski general v pokoj; za velikega župana sremske oblasti v 2. skupini I. kategorije Miovič Svetomir, divizijski general v pokoj; za velikega župana travniške oblasti v 3. skupini I. kategorije Gjorgjevič Gjorko, sodni polkovnik v pokoj; za glavna nadzornika ministrstva notranjih zadev v 3. skupini I. kategorije Kuzmanović Aleksander, dosedaj načelnik v istem ministrstvu, in dr. Otmar Pirkmajer, istotako dosedaj načelnik notranjega ministrstva; za nadzornike v notranjem ministrstvu so imenovani: Krasojevič Jančija, veliki župan sremske oblasti in Hanžeković Marijan, dosedanji veliki župan travniške oblasti, ter svetniki istega ministrstva: Jovanović Rado, Kocič Peter in Vlaškanin Milorad. Z istim ukazom so tudi imenovani nekateri policijski uradniki v Zagrebu in Zemunu.

Zavod sv. Hieronima zopet urejen

Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Snoči je prispel v Belgrad rektor rimskega zavoda sv. Hieronima dr. Magjerac, ki je dal Vašemu dopisniku sledeče izvirne podatke: Zavod sv. Hieronima je sedaj popolnoma urejen ter se normalno razvija. Trenutno je v njem sedem gojencev. Razmerje med zavodom in Vatikanom ter med zavodom in našim vatikanskim poslanstvom je ugodno. V zavodu so jugoslovanski cerkveni dostojanstveniki sprejemali goste in imeli konference. Premoženje zavoda je toliko, da bi se lahko vzdrževal iz vsake škofije, ki so našteje v breve Leona XIII. »Gentem Slavorum« iz l. 1901, po en gojenec. Število gojencev je sedaj majhno zato, ker jugoslovanske škofije radi pomanjkanja duhovnikov ne morejo pošiljati svojega duhovskega naraščaja na nadaljne študije. Nedavno

usahel in moralno osiromašen živ stroj, ki si življenje lajša in oraznoliči z raznimi surogati; eni v brezmejnem razkošju, drugi v sirovih ekscenzih.

Moralna izprijenost velenega mesta je strašen fenomen. Prašanje kriminalista, policista, zdravnika, socialnoskrbstveni urad, dušnega pastirja, učitelja, kaznilničnega uradnika. Veleno mesto ima svoje velike, organizirane tolpe zločincev z nešteti pomagali, policija se mora z njimi boriti s strojnimi puškami in oklopniimi avtomobili. Kriminaliteta nedeletnih raste v strahoviti progresiji. Prostitucija ima neizmerno polje delavnosti, če prištejemo vse obrti, poklice in institucije, ki k njej navajajo od direktnega svodnika do nesramnih plakatov in revij za »moderno kulturo telesac«. To so rakrane, ki daleč naokoli vse okužijo.

Mi nimamo velenega mesta, imamo pa že in one velenostne pojave. Gotove vrste periodič-

na in knjižna literatura skuša vse te pojave olepšati, pa to je deloma samoprevara deloma namerna prevara. Vsi ti znaki »napredujoče kulture« so v resnici znaki propadanja. Resnica pa je na drugi strani, da se pod skorjo obolelega narodnega in ljudskega organizma čutijo preporodilni sokovi. Vse dušno pastirstvo, socialnoreformno in mladinskovzgojno delo danes v bistvu obstoji v nalogi tem obnovitvenim silam pomagati do predora. V tem je tudi vse bistvo in ves pomen velikopotezno in globoko zamišljene katoliške akcije sedanjega papeža. Pa to je problem za drugikrat. Danes bi opozorili na to, da gotovi pojavi razpadanja segajo tudi v našem malem narodu iz mesta notri v kmetijske domove: na primer ločitev zakona! O tem še pred petdesetimi leti na kmetih ne bi bil nihče niti sanjal. Stvar kliče vse ljudi dobre volje na delo ozdravitve in obnove.

Kralj na Bledu

Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Krst kraljeviča se vrši v nedeljo, dne 15. avg. Vlado bo zastopal minister dr. Korošec.

Nj. Vel. kralj je dospel danes na Bled ob polenajstih dopoldne v spremstvu dvornega maršala Dimitrijeviča in prosvetnega ministra Maksimoviča.

Opatijska konferenca

Sušak, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Naša komisija, ki razpravlja z italijansko komisijo v Opatiji o ureditvi prometa v reški lukii in bazenu Thaon de Revel, je danes nadaljevala svoje delo, ki bo trajalo še kakih šest do osem dni. Člani komisije so se porazdelili na sekcije in obravnavajo v glavnem tehniške zadeve. Z velikim zanimanjem se zasleduje delo te konference, ker je znano, da so naši gospodarski pomorski krogi proti sprejetju bazena Thaon de Revel v našo eksploatacijo.

Razstava našega napredka

Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Naša država bo za časa jesenskega zasedanja Društva narodov priredila v Zenevi razstavo, na kateri bo pokazala, kaj je naša država storila na kulturnem, zdravstvenem in socialnem polju v zadnjih desetih letih. O priliki razstave se bodo vršila tudi predavanja. Organizirala bo sta razstavo finančni minister dr. Švrliuga in tajnik trgovinskega ministrstva Grgašević.

Zdravstvo v naši državi

Belgrad, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je izdalo statistiko o stanju nalezljivih bolezni, o zdravstvenem stanju našega naroda in o gibanju prebivalstva. Kar se tiče nalezljivih bolezni, vladajo najslabše razmere v Vojvodini, takoj za njo pa pride Slovenija, najmanj nalezljivih bolezni je v Bosni in Hercegovini ter Srbiji. Seveda je pri tem vpoštovati, da se v Sloveniji skoraj vsak slučaj točno prijavi, dočim se to drugod ne dogaja. Zanimivo je, da je od 1000 obolelih v Sloveniji umrlo najmanj, to je okrog 6% drugod pa do 12%.

O gibanju prebivalstva navaja statistika, da znaša prirastek v Srbiji leta 1922 14.90% in l. 1926 21.60%; na Hrvaškem leta 1920 13.42%, leta 1922 pa 18.11%; v Sloveniji je znašalo število rojstev l. 1921. 32.450, l. 1927. 33.474 in znaša prirastek l. 1921. 8.56%, leta 1927. pa 11.36%; v Vojvodini znaša prirastek 6.31% oziroma 9.31%; v Bosni in Hercegovini za l. 1920. 15.12% in za l. 1926. 17.96%.

Jugoslovanski oficirji na Poljskem

Varšava, 6. avgusta. Jugoslovanski oficirji so došli danes v trdnjavo Modlin blizu Varšave, ter so prisostvovali zgraditvi pontonskega mosta po poljskih pionirjih. Most v dolžini 426 m je bil zgrajen v 41 minutah, kar je izzvalo občudovanje jugoslovanskih oficirjev. Jugoslovanski general Belić je čestital poveljniku pionirskega bataljona. Za tem je bil prirejen jugoslovanskim oficirjem banket v modlinškem oficirskem domu, na katerem je bilo izrečenih več govorov.

Vse manifestacije ob obletnici Radičeve smrti prepovedane

Zagreb, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Načelnik policije je prepovedal ob obletnici Radičeve smrti vsake manifestacije oziroma demonstracije ter ulemeljuje to prepoved s tem, da nameravajo komunisti tudi te žalne manifestacije izkoristiti v svoje namene ter priversti do oboroženega spopada med demonstranti in organiziranimi organi javne oblasti.

Belgrajske vesti

Seja ministrskega sveta se je vršila danes dopoldne.

Ministra dr. Korošec in Radičević sta danes oddajala oziroma sprejemala posle pri zamenjavi ministrstev. Jutri dopoldne ob 10 bo prevzem poslov gotov.

Odlikoval je predsednik grške republike našega kmetijskega ministra dr. Frangeša z redom velikega križa Feniksa I. vrste.

Kmetijsko ministrstvo demantira vesti, da bi se pokvarile večje množine žita v naši državi.

Na Reki se je danes vršila seja naših in italijanskih zastopnikov, na kateri se je razpravljalo o ureditvi dovoza in prodaje mleka.

Pogajanja za sklenitev jugoslovanske španske trgovinske pogodbe se v kratkem prično.

Šimen Makso, arhivski uradnik oblastne tehnične uprave v Ljubljani, je vpokojen.

Globok utis jugosl. note v Sofiji

Sofija, 6. avg. Jugoslovanska nota, ki je bila izročena bolgarski vladi zaradi rešitve raznih spornih vprašanj in ugotovitve nevtralnega cone, je izzvala v tukajšnjih političnih krogih veliko senzacijo. Tekom razprave o tej noti so se pokazale globoke razlike, ki obstajajo med posameznimi vladnimi skupinami.

Sofija, 6. avgusta. Skupina Cankova je nezadovoljna z zunanjo politiko Ljapčeve vlade, ki jo obtožuje zaradi njenih neuspehov. V sporu med posameznimi skupinami stopa čimdalje bolj v ospredje »Demokratski Zgovor«. List »Preporoc« je že objavil oster članek proti skupini Cankova. »Utro« se bavi z napadi skupine Cankova na zunanjo politiko ministrstva Burova in pravi, da obstoji v krogih demokratskega zgovora nezadovoljstvo zaradi napadov pristašev Cankova na vlado. List trdi, da obstajata dve skupini, ki imata večino v demokratskem zgovoru in napoveduje odstop Cankova s položaja predsednika sobranja že pred otvoritvijo novega zasedanja, ker je na tem položaju resna ovira vladni politiki. List smatra, da bo oktobrsko zasedanje sobranja polno iznenadenj.

Sofija, 6. avgusta. Za jutri je napovedana seja ministrskega sveta, ki se ji pripisuje veliko važnost. Predsednik vlade Ljapčev se bo vrnil v Sofijo tekom jutrišnjega dneva, zunanji minister Burov pa zvečer.

Cankov pri Ljapčevu

Sofija, 6. avg. Ljapčev in Cankov sta imela včeraj sestanek v Camčuriji. Današnji dopoldanski listi trdijo, da je bil ta sestanek le slučajen. O tem slučajnem sestanku pa se vendarle mnogo govori in se spravlja v zvezo s političnim položajem. Cankov se bo vrnil v Sofijo v četrtek.

Dnevni red zasedanja D. N.

Pariz, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Tajništvo Društva narodov objavlja danes dnevni red 56. zasedanja sveta Društva narodov, ki se bo začelo 30. avgusta pod predsedstvom perzijskega zastopnika. Začasni dnevni red obsega ducat raznih vprašanj. Mnoga mesta zavzemajo gospodarska vprašanja, tako n. pr. svetovna kriza v sladkorni in premogovni industriji, vprašanje mednarodnih kartelov itd. Razen tega je na vrsti madjarsko optantsko vprašanje in več manjšinskih peticij.

Uspeh protivenizelistov

Atene, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Za župana je bil izvoljen v Atenah član protivenizelistične skupine, v Solunu pa je dobil večino glasov rojalist. Dasi občinske volitve niso političnega značaja, pa je vendar izvolitev velikega števila protivenizelističnih ali neodvisnih županov vzbudila veliko pozornost in se živahno komentira.

Vojaki streljali na romun. stavkujoče rudarje

Sofija, 6. avg. »Rador« poroča, da so včeraj pričeli stavkati delavci premogovnika Helena v Lupeniji v dolinu Ziu. Po dveh urah so se jim pridružili tudi delavci rudnikov Karolina in Stefan. Število stavkujočih znaša 3800. Stavkujoči delavci so zavzeli električno centralo in jo imeli zasedeno vso noč. Vsled prekinjenja električnega toka je bilo tudi prekinjeno funkcioniranje dvigal v rovih in strojev za črpanje vode, zaradi česar so bili izpostavljeni nevarnosti delavci, ki so v premogovnikih, kakor tudi premogovniki sami. V stavkovni revir je došlo vojaštvo z državnim pravdnikom, nakar je prišlo do pogajanj med državnim pravdnikom in delavci, ki pa niso uspeli. Državni pravdnik je zahteval od delavcev naj se razidejo, pri tem pa je bilo izstreljenih od strani delavcev več strelav na vojak. Vojaštvo je bilo prisiljeno streljati iz pušk, pri čemer je bilo ubitih 10 delavcev, več pa ranjenih. Vzrok stavke je nezadovoljstvo, ki ga je povzročilo ukinjenje delovne pogodbe. Stavka nima niti malo komunističnega značaja.

Komunistični nemiri v Kolumbiji

New York, 6. avg. (Tel. »Slov.«) V republik Kolumbiji so izbruhnili komunistični nemiri. V raznih mestih je prišlo do hudih spopadov med njimi in policijo. Nastopiti je moralo vojaštvo. Do sedaj je bilo deset mrtvih in mnogo ranjenec. Aretiranih je bilo 130 komunističnih agitatorjev. Položaj je tem resnejši, ker se del čet brani nastopati proti komunistom.

Francija uvede zračno policijo

Pariz, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Francoski minister za zrakoplovstvo Eynac je uvedel zračno policijo v svrhu kontrole predpisov, posebno glede poletov nad kraji in vojaškimi napravami. Če bodo spuščala rakete s črnim dimom, bo moralo vsako letalo pristati poleg policijskega letala.

Dunajska vremenska napoved. Se boljše in toplejše vreme.

Otvoritev haaške konference

Pozdravni govori delegatov — Odločen nastop Snowdena proti razdelitvi ključu Youngovega načrta — Ostra pisava francoskih listov proti angl. stališču — Amerika z Youngovim načrtom nezadovoljna

Haag, 6. avg. (Tel. »Slov.«) V sejni dvorani nizozemske druge zbornice je bila danes ob 11 otvorjena haaška konferenca 1929, kakor se uradno imenuje. Mesto je v zastavah. Pred palačo se je že dolgo pred začetkom zbrala velika množica ljudi, ki so čakali na prihod raznih državljanov. Na trgu pred palačo je tako zvana viteška dvorana, ki je bila nekdanj cerkev in v kateri se nizozemski parlament ob začetku zasedanja slovesno odpravlja. V tej dvorani bo tudi danes zvečer nizozemska vlada slovesno sprejela delegate konference.

V Haagu se je zbralo nad 300 časnika iz vseh držav, za katere je težko dobiti prostora. Klub temu, da je bilo na razpolago le malo časa, so holandske organizacije hitro pripravile potrebno, vendar pa bo še preteklo nekoliko časa, da se začne pravo delo konference, ker se posamezne delegacije še niso mogle urediti. Povsod je še polno neodprtih zabojev s spisi, pisalnimi stroji itd.

Nocojšnja ponočna seja se bo predvsem bavila z delovnim načrtom. Za generalnega tajnika konference bo najbrže imenovan Anglež Hankey. Tri glavne delegacije stanujejo daleč vsakebi, Francozi v Haagu, Nemci v Scheweningu, Angleži pa v Wassenaarju.

Iz krogov delegacije se doznava, da ima Briand namen, doseči pri vseh državah najprej načelni sprejem Youngovega načrta in da bi se šele potem obravnavalo o razdelitvi nemških anuitet. Najbrže bo Briand hotel izposlovati, da se najprej posvetujejo države sklicateljice o Youngovem načrtu, potem pa se bodo po načelnem sprejemu pritegnile k razpravam tudi male države.

Otvoritev konference.

Otvoritveni seji je prisostvoval holandski zunanji minister Belaerts, na čegar kratki pozdravni nagovor je odgovoril Briand kot senior konference. Izjavil je, da se sedaj vedno bolj uvideva, da vojna ni več nobena dobra kupčija, niti za one ne, ki vojno dobijo. Po Briandu je govoril dr. Stresemann, da mora gospodarski rezultat konference imeti tudi politične posledice, in sicer tudi za države, ki se vojne niso udeležile. Stresemann upa, da bo kmalu prišel čas, ko bodo končno padle čarinske meje in barikade v trgovini. Končno je govoril Snowden, ki je naglašal pomen Haaga kot mirovnega mesta ter izrekel čestitke za hitro ozdravljenje Brianda in Stresemanna. Nato je bila prva plenarna seja zaključena.

Popoldanska seja.

Haag, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Popoldne ob 15.30 je bila pod predsedstvom Jasparsa prva tajna delovna seja, katere so se udeležili vsi voditelji delegacij, dočim časniki niso imeli pristopa. Na tej seji se imajo določiti razni odbori, predvsem pa glavna odbora za čisto politična ter finančna in reparacijska vprašanja. Boj gre za to, ali naj se v politični odbor sprejmejo tudi male države. Kakor doznava Vaš dopisnik, je na popoldanski seji prvi govoril angleški finančni minister Snowden, ki je govoril v zelo ostrem tonu in takoj načel glavno točko bodočih debat, to je razdeljevalni ključ za Youngov načrt. Snowdenov govor je trajal eno uro.

London, 6. avg. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« izjavlja, da pošiljatev »malo kompetentnega« tajnika pariškega amer. poslaštva kot opazovalca v primeri z ameriškim zastopstvom na londonski reparacijski konferenci l. 1924 po Kellogu odkriva dejstvo, da v Washingtonu Youngovega načrta v primeri z Davesovim ne odobravajo, ker sta Hoover in Mellon proti temu, da so v Youngovem načrtu reparacije zvezane z medzavezniškimi dolgi. V uradni ameriški tiskovni krogih so tudi proti ustanovitvi mednarodne reparacijske banke.

Kritika francoskega časopisa.

Pariz, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Francoski listi zelo ostro kritizirajo Snowdenov nastop. »Matin« piše, da se je pri takem sovražnem nastopu bati za konferenco sploh. »Petit Parisien« pravi, da bo Snowden prisilil Francijo do največje odločnosti, če bo že danes položil na mizo pest in zahteval revizijo Youngovega načrta. Listi že predlagajo, da bi se razprave o izpraznitvi Porenja odgodile, da se s tem prepreči »vojna na dveh frontah«, na eni strani proti Angliji in Youngovemu načrtu, na drugi strani pa proti Nemčiji in izpraznitvi Porenja. »Petit Parisien« zahteva, da se mora najprej zagotoviti v finančnem odboru sprejem Youngovega načrta in da šele potem pride na vrsto izpraznitev Porenja. Sauerwein izjavlja: Če se bo preveč popuščalo angleškim mahinacijam, se bo debata strašno zmešala.

Likvidacija vojne je predvsem čisto nemško-francoska zadeva. Konferenca bo in mora dovesti do uspeha, če bi se Nemčija in Francija mogli zediniti. List »Republique« voditelja radikalne stranke Daladiera, izjavlja, da je uspeh odvisen samo od dobre volje Francije in Nemčije, Nemci bi v resnici zelo težko

trdili, da bi bila še nadaljnja zasedba Porenja za nekoliko mesecev zanje velika škoda, ravno tako pa ima na drugi strani za Francijo komaj še praktično vrednost. Ravno tako je s kontrolno komisijo, ki Nemčije nič ne ovira, za Francijo pa je brez vrednosti. Dalje nima Francija nobenega povoda, da bi vrnila brez ljudskega glasovanja saarsko ozemlje pred letom 1935. Za Nemčijo ni nobene nujnosti, da bi to ozemlje morala zahtevati nazaj takoj. Zmota je misliti, da bi mogla kakšna pogodba ostati v veljavi 62 let. Gospodarske potrebe bi v tem času gotovo silile na to, da se stare vojne naprave odpravijo. Važno je sedaj, da se izgradijo organizacije miru, ne pa organizacije groženj in sankcij, važnejša je ustanovitev združenih evropskih držav.

Podrobnosti s tajne seje

Haag, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Prva resnična delovna seja haaške konference je trajala nad dve uri. Seje se je udeležil tudi predsednik nemške državne banke dr. Schacht, ki je pravkar dospel v Haag. Najprej je bil izvoljen za predsednika seje belgijski ministrski predsednik Jaspars. Nato se je govorilo o tehničnih formalnostih in nadaljnjem poteku ter organizaciji konference in imenovali generalno tajništvo pod vodstvom člana angleške delegacije sira Mavricija Hankeya. Nato je sledila debata o vprašanju, ali naj se konferenca najprej razdeli na dve, že dolgo nameravani komisiji za politiko in reparacije, ali pa naj se še prej otvori generalna debata o Youngovem načrtu.

Snowdenov govor.

Snowden je v skoro enournem govoru razložil angleško stališče k Youngovemu načrtu. Priznal je sicer, da pomeni Youngov načrt rešitev reparacijskega vprašanja v mejah nemških plačilne zmoglosti in izjavil, da je v tem oziru tudi angleška vlada načelno za Youngov načrt. Strinja se tudi z razdelitvijo plačil na 37, odnosno na 59 let. Nato pa je v tem ostrejšem tonu kritiziral razdelitev nemških reparacijskih plačil. Če se bodo reparacije plačevale, mora Anglija vztrajati pri tem, da bo razdelitev pravična. Snowden je poudarjal dejstvo, da Anglija ni udeležena pri nezavarovanem delu nemških plačil v znesku 660 milijonov mark. Smatra, da bo prišlo do tega, da se bo Nemčiji odgodilo plačevanje ter pozdravlja posebno gospodarsko suverenost, ki jo bo dobila Nemčija z Youngovim načrtom. V blagajni reparacijskega agenta se je nahajalo pri prehodu od Davesovega k Youngovemu načrtu približno 0300 milijonov mark, s katero vsoto se je že razpolagalo v toliko, da naj se ta znesek razdeli med posamezne države za pokritje stroškov zasedbe Porenja. Angleška vlada polaga največjo važnost na to, da ima razdelitev nemških reparacijskih plačil med upniki ostati enaka, kakor doslej. Žal pa se je dosedanj razdelilni ključ spremenil na korist nekaterih držav in na škodo drugih držav. Anglija je pri tem posebno prizadeta, a tudi nekatere druge manjše države. Skliceval se je posebno na čl. 237 verzajske mirovne pogodbe, s katerim je določen temelj za razdelitev reparacijskih plačil ter še poudarjal, da je razdelilni ključ, ki je bil dogovorjen v Spaau, sedaj v veljavi že devet let, dočim naj se sedaj naenkrat prvič modificira. Take spremembe ključa se tudi v Dawesovem načrtu niso dogodile. Ko je bila imenovana Youngova komisija, so se udeleženci države strinjali v tem, da se način razdelitve ne spremeni. Snowden je omenjal, da je Anglija plačala Ameriki že 150 milijonov funtov, z obrestmi pa že 200 milijonov, preden je dobila kaka plačila od svojih dolžnikov. Če se sprejme Youngov načrt, bo Anglija dobila ravno toliko, da bo krila svoje dolge Ameriki. Tudi stvarnim dobavam posveča Anglija posebno pozornost. Snowden je polagal važnost na to, da so odnosi med Anglijo in Nemčijo posebno na gospodarskem polju prijateljski. Potem je Snowden naziraje angleške vlade reasumiral tako, da angleška poslanska zbornica nikdar ne bo pristala na kako žrtev Anglije v reparacijskem vprašanju. V tem oziru med angleškimi strankami ni nobene razlike. Dokler se bodo reparacije plačevale ali prejemale in dokler bo plačevati dolgove, bo Anglija in vsaka angleška vlada vztrajala pri tem, da se mora z Anglijo postopati fair. Snowden je potem svoj govor zaključil z željo, da bi imela konferenca uspeh in da bi privedla do končne ureditve vseh spornih vprašanj.

Zaključek današnje seje.

Prva, obvirilvena seja je trajala zelo dolgo in je bil na željo Stresemanna Snowdenov govor preveden tudi v nemščino. Konferenca je potem odposlala holandski vladi pozdravno brzojavko, in je seja odgodena do jutri, na kateri se bo generalna debata nadaljevala. Tudi jutri bo predsedoval Jaspars, potem pa se bo predsedstvo menjavalo po abecednem redu. Danes zvečer ob 10 je nizozemska vlada priredila veliko večerjo vsem članom konference in časnika.

Šahovski turnir

Praga, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Na današnjem šestem kolu šahovskega turnirja so se dosegli sledeči rezultati: Capablanca je premagal Jatesa po 26. potezah, Niemcevič gđčo Menschikovo, Colle Marocsyja po 28. potezah, Canan Mattisona po 25. potezah, Euwe Johnerja in Sämisch Thomasa. Remis pa so ostale partije Gilg — Tartakower, Spielmann — dr. Vidmar po 40 potezah, Marshall — Rubinstein po 55 potezah, Grünfeld — Bogoljubov po 31 potezah. Partija Treybal — dr. Becker je bila prekinjena. Spielmann vodi s pet in pol točkami.

75 rudarjev ubitih

Pariz, 6. avg. Po najnovejših poročilih iz Tokija je zahtevala eksplozija v premogovniku v bližini mesta Hokaido težke človeške žrtve. 75 rudarjev je bilo ubitih, 5 težko ranjenih.

„Zeppelin“ v Lakehurstu

New York, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Od nedelje jutraj dalje si je 60.000 ljudi ogledalo zrakoplov »Zeppelin« v Lakehurstu. Dr. Eckener osebnosti vodi dela za napolnitev zrakoplova z vodikom in modrim plinom. Za povratek v Evropo, ki še ni natanko določen, je že sprejetih 18 potnikov.

Fašistovski zaupniki v obratih

Milan, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Pod predsedstvom Mussolinija so se vršila posvetovanja zvez fašističnih delodajalcev in delojemalcev, in se zdi, da je zagotovljeno, da se bodo uvedli v tovarnah zaupniki fašistovskih strokovnih zvez. Zaupniki pa bodo imeli točno določene pravice ter bo izključeno vmešavanje v obratno vodstvo in v način dela ter obravnavanje mezd in razrednih interesov.

Drobne vesti

Milan, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Papež Pij XI. namerava prepustiti salezijancem staro papeško poleto bivališče Castel Gandolfo ter zgraditi v obširnem parku zase in za svoje spremstvo novo palačo z modernimi napravami.

Pariz, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Zdravje Poincareja se je še nadalje zboljšalo in se ne bodo komunicirali več izdajali. Ostal pa bo še nekoliko dni v postelji in še ne sme sprejemati obiskov.

Pariz, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Herriot se je danes z avtomobilom odpeljal na študijsko potovanje v Grčijo. Dospel bo v Atene 16. avgusta. O potnih vtisih bo napisal knjigo.

Milan, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Bivši voditelj fašističnih delavskih sindikatov, delovni minister Rossoni, je bil poleg Scialoie in Longarea imenovan za delegata na prihodnjem zasedanju Društva narodov.

Bukarešta, 6. avg. »Lupta« zatrjuje, da bo angleška vlada podpirala rumunsko stališče na reparacijski konferenci v Haagu.

London, 6. avg. (Tel. »Slov.«) Kakor pišejo listi, hoče parnik »Mauretania« pri svojem sedanjem potu v Ameriko pobiti rekord parnika »Bremen«.

Sofija, 6. avg. Sofijski listi poročajo iz Nemčije, da je nedavno amnestirani bivši predsednik bolgarske vlade Radoslavov težje obolen in da bo moral ostati v Nemčiji. Radoslavov boluje od raka.

Primorske vesti

Premestitev slovenskih učiteljev. Šolski nadzornik za Primorsko je sporazumno s prosvetnim ministrom odredil, da se premestijo v notranjost Italije tili učitelji: Zorn Franc, didaktični ravnatelj iz Šempasa, Boškin Valerija iz Kanala, Paglavac Emilija iz Ložic, Stres Milena iz Deskel, Krapš Sidonija iz Gorenjega polja, Močnik Katja iz Plavi, Bratuž Anton iz Kala nad Kanalom, Primožič Ludmila iz Zapotoka, Majnik Alojzija iz Šebreljaka, Šuka Franc iz Komna, Lavrenčič Klementina iz Solkana, Vilhar Zora iz Ozeljana, Winkler Alfred iz Bat, Gostiša Rafael iz Idrije, Močnik Franc in njegova soproga Herta, Uršič Franc in soproga Marija iz Bovca, Krajinik Franja iz Opatjegasla, Mahnič Ivan s Slapa, Gerdol Franc iz Kobjeglave, Pahor Angela iz Rihemberka, Pavlica Rafaela iz Stomaža, Sfiligoy-Picherle M. iz Štandreža. Značilna za vso politiko proti narodni manjšini je okolnost, da se med premeščenci nahajajo tudi fašisti ali vsaj oportunisti.

Četrtilni pogorela vas. V sredo 24. julija je nastal v škodnjem trgovca Ceja v Šmihelu ogenj, ki je kmalu zajel devet hiš. Bilo je ob eni popoldne, ko so bili moški na delu; poleg tega še vode ni bilo. Prišli so gasiti iz drugih vasi in tudi vojaštvo. Kljub vsemu trudu je pogorelo devet posestnikov. Le del škode je krit z zavarovalnico. Šmihel je pogorel že v četrtili; prvič je ogenj uničil vas leta 1888, drugič leta 1914 tretjič 1922 in zdaj četrtili.

Konfinacija. G. Rudolfa Vidriha, bivšega kronista »Edinosti«, ki je bil nedavno aretiran v Livornu, kamor je šel obiskat svojega brata, je tržaška konfinacijska komisija obsodila v konfinacijo na neznan otok. G. Vidrih je bil iz Livorna odpeljan naravnost na otok.

Žensko okostje najdeno pod Triglavom

Bohinjska Bistrica, 6. avg. Včeraj dopoldne so turisti v snežišču nad Aleksandrovim domom ob Kugyevi poti našli na človeško okostje. Po vsej verjetnosti gre za okostje mlade ženske. Kostni so še dobro ohranjeni, bile pa so raztresene; o nekaterih delih ni sledu. Dobro pa je še ohranjen slamenik. Okostje so prenesli do Aleksandrovega doma ter pokopali v planinski grob ob poti, ki vodi k Sedmerim jezerom. Ali gre za zločin ali za nesrečo, se še ni moglo ugotoviti.

Kaj je novega

V znamenju priprav

M. Sobota, 5. avgusta.

Slovenska Krajina stoji v znamenju mrzlične nervoznosti. Sobota, Crenšovci, Lendava hite, da se pripravijo na veliki dan. Odbori se sestajajo in kujejo načrte. Priprave so v polnem teku. Izkaznice so gotove in deloma že razposlane. Z zanosom ugotavljamo, da vlada za proslavo izredno zanimanje. Od vseh strani dobivajo odbori prijave in gotovo je, da se 18. t. m. zbere v M. Soboti, Crenšovcih in D. Lendavi vse, kar bo lahko šlo od doma. Slovenska Krajina bo namenifestrala svojo radost nad osvoboditvijo in ljubezen do svoje domovine. Kdor spremlja nesebično delo odborov in vidi navdušenje, s katerim se narod pripravlja na raznik svobode, se mora vprašati, odkod očiček, da ljudstvo Slovenske Krajine ni državotvorno? Ta očiček zlasti ob tej priliki odklanjamo, ker smo vedno bili in bomo udani sinovi svoje slovenske domovine. Pribijemo pa tudi, da nosijo krivdo za nezadovoljnost nekaterih ljudi oni, ki nosijo na ustih ta očiček.

Na Francosko gredo

Ljubljana, 6. avgusta.

Danes je bilo na Borzi dela zelo živahno vrvenje. Ze tekom dopoldneva so oblegale palačo Delavske zbornice posamezne skupine brezposelnih delavcev, ki jih je za današnji dan pozvalo vodstvo borze v Ljubljano k »naboru« za delo v francoski industriji in rudnikih. V opoldanskih urah je bilo na Miklošičevi cesti, v Kolodvorski ulici in okoli justične palače videti skupine po 15 do 20 moških, opremljenih z nahrbtniki ali manjšimi zavetki. Živahno so se pomenkovali med seboj in nekam zamišljeno ušibali o svoji bližnji bodočnosti. V parku pred justično palačo sem se pomerjal med skupino na klopi sedečih in okoli nje stoječih delavcev ter poslušal njihov razgovor.

»Ničesar nisem jedel še danes. Toda kaj za to? Glavno, da bi me ne »zvrglje« in da bi šel na Francosko. Po šestih mesecih se že spodobi, da bi prišel zopet h kruhu!«

»Bog ve, kako je na Francoskem? Eni hvalejo, drugi se pritožujejo. Jaz pa pravim: glavno, da je kruh, saj trdega smo vajeni. Živih nas ne bodo drli na meh.«

»Sebe bom že preživel, to me ne skrbi. Toda doma jih bom pustil še šest, ki bodo čakali, kdaj jim kaj pošljem.« itd.

Šlo je na drugo uro. Skupine brezposelnih so se jele strinjati proti Borzi dela in se s pospešenimi koraki gnetle v veliko dvorišče delavske zbornice.

V uradnih prostorih borze je uradništvo medtem z mrzlično naglico pripravljalo potrebne tiskovine, zglasilnice, izkaznice, imenike. Komaj so gosposodje utegnili odgovoriti »nadležnemu« časnikarju na vprašanje, kaj vse to pomeni. »Transport za Francijo pripravljamo!«

Vstopi eleganten, gladko obrit gospod in s prijaznim nasmeškom pozdravi. Zastopnik francoskega generalnega društva za emigracijo, gospod Ulrich iz Zagreba. V šelovi sobi borze pa g. Popovič, generalni inšpektor borz dela iz Belgrade. »Vse je na kupu, kar glava me boli!«, tarna gospod Žužek, šef borze. V resnici ga boli pa le zob, kar dokazuje njegovo nabreklo desno lice.

Ker 400 ljudi ne more v borzino čakalnico, jih nagovori g. Žužek na dvorišču. Za njim stopi na stol zastopnik društva za emigracijo in pove, da bo odbral samo nekvificirane delavce, kvečjemu nekoliko tesarjev in zidarjev tudi. Francija profesoristov iz tujine ne potrebuje. Pa tudi ne sme jih zaposlovati, ker stoji naša država na stališču, da so kvalificirani delavci doma potrebni in zaposleni. Dalje ne more na delo v Francijo noben delavec, ki je star več kot 45 let. Za starejše namreč francoske življenjske zavarovalnice nimajo zavarovalnih tarifov. Tudi vojaštvo mora biti vsakdo prost in pa naš državljan mora biti. Delavec z golšo ne more v Francijo na delo.

Po trideset so jih nato klicali v pisarno, kjer je vsakega posebej zasiljal zastopnik društva za emigracijo ter ga na željo spreljal za industrijsko ali rudniško delo. Bilo je med njimi mnogo takih, ki so izučeni rokodelci, a so se prijavili za nekvificirano delo. Gospod zastopnik temu ali onemu gleda na roke. Če zasači mehko, nežljivo roko, odkloni njenega lastnika. »Krojači, brivci, vi niste za rudnike!« — Prišli so tudi taki, ki sicer imajo delo, pa bi radi premenjali in šli v tujino. Zastopnik pojasnjuje, da sme sprejemati izključno samo brezposelne. »Čemu na tuje, če imate doma kruh!« poučuje.

»Gospod, znanca imam tam, pa bi še jaz rad za njim. Slabo zaslužim doma.«

»Pišite znanicu, naj vam pošlje garancijsko pismo, pa boste šli za njim. Vas ne smem sprejeti, veste, imamo stroge predpise!«

Poparjen, nekam pobit odhaja z razočarano nado. Bog ve, če mu zastopnik s svojo neizprosno stoji pri prihrani razočaranja v tujini.

Vsakega posebej zasiljuje zastopnik, vsakega posebej napiše listek. Rudarjem modrega, industrijskim delavcem rumenega.

Francija potrebuje mesečno 1200—1500 delavcev iz naše države. Francosko društvo za emigracijo jih pošlje mesečno okoli 800 iz vse države. Največ iz Hrvaškega, Bosne in Slovenije. Iz Prekmurja je šlo letos blizu 750 poljedelskih delavcev v Francijo. Zenski gre razmeroma malo, ker so, kaj ni toliko zaposlitve in pa manj zaupljivi so, kot moški. Tistim, ki se žele izseliti z družinami, poskrbi društvo stalno delo in vse ostale pogoje za družinsko življenje. Zastopnik društva ugotavlja, da zavzema pri nas izseljevanje v Francijo vse večji razmah. Celotno kmetje s 5 in več orali zemljo gredo v francoske rudnike, da bi rešili domačijo — dolga. Veliko in važno je vprašanje pobijanja brezposelnosti pri nas z izseljevanjem, neizbežna posledica naših gospodarskih in socialnih razmer pa je, da se to vprašanje zaenkrat ne more rešiti drugače.

Koledar

Sreda, 7. avgusta: Kajetan; Donat, škof mučenec.

Ustanovitev okr. cestnih odborov

Maribor, 6. avgusta.

Komisar oblastne samoupravne oblasti mariborske je z razpisom št. VI. 18.925/29 z dne 31. julija 1929 izdal na vsa županstva mariborske oblasti odlok, da na podlagi § 73. zakona o samoupravnih cestah, objavljenega v Uradnem listu z dne 10. junija 1929 razpišejo volitve v okrajne cestne odbore. Volitve se vršijo po vseh občinah v nedeljo, dne 25. avgusta 1929. Uro volitve določi župan občine, kjer se vrši volitev. Čas volitve je med 8. in 18 uro.

Za posamezne okrajne cestne odbore se voli naslednje število odbornikov:

1. Celje 17, 2. Čakovec 15, 3. Dolnja Lendava 14, 4. Gornja Radgona 7, 5. Gornji Grad 7, 6. Konjice 10, 7. Kozje 7, 8. Ljutomer 7, 9. Marenberg 7, 10. Maribor (levi in desni breg) 20, 11. Murska Sobota 16, 12. Ormož 10, 13. Prelog 15, 14. Prevalje 7, 15. Ptuj 18, 16. Rogatec 8, 17. Slov. Gradec 8, 18. Slov. Bistrica 9, 19. Sv. Lenart 10, 20. Šmarje pri Jelšah 7, 21. Šoštanj 7 in 22. Vransko 7 odbornikov.

Cestni odbori se porazdele v volilna okrožja (po več manjših občin skupaj) in volijo v mariborskem okraju po enega odbornika: 1. Studenci, 2. Krčevina, Lajtersberg, Pesniški dvor, Dragušova in Vosek (volišče Lajtersberg). 3. Sv. Marjeta, Sv. Peter, Grušova, Sv. Martin, Spod. Duplek, Čiglenice in Zg. Duplek (volišče Sv. Peter). 4. Spodnji Jakobski dol, Jarenina, Kukovski dol, Ploderšnica, Zg. Jakobski dol, Polička vas, Kaniža in Ranca (volišče Zg. Jakobski dol). 5. Št. Ilj, Selnica ob Muri, Ceršak, Sladki Vrh, Cirknica in Dobrenje (volišče Št. Ilj). 6. Zg. Sv. Kungota, Gradiška, Vrtnice, Sv. Jurij ob P., Plavč, Špičnik, Svečina in Slatinski dol (volišče Zg. Sv. Kungota). 7. Kamnica, Bresternica, Rošpoh, Sv. Križ in Jelonec (volišče Kamnica). 8. Slemen, Janževa gora, Selnica ob Dravi, Boč in Gradišče (volišče Selnica ob Dravi). 9. Sv. Sovrenc na Pohorju, Kumen, Recenj, Lehen, Rdeči breg, Činžat in Smolnik (volišče Sv. Lovrenc). 10. Ruše, Lobnica, Vrhov dol, Bistrica pri Rušah, Bistrica pri Limbušu, Limbuš in Pekre (volišče Ruše). 11. Tezno, Radvanje in Razvanje (volišče Tezno). 12. Spodnje Hoče, Zg. Hoče, Bohova, Rogoza, Skoke, Pohorje, Pivola, Slivnica in Orehova vas (volišče Spodnje Hoče). 13. Fram, Ranče, Loka, Morje in Ječena (volišče Fram). 14. Rače, Sv. Marjeta na Drav. polju, Podgora in Gorica (volišče Rače). 15. Pobrežje, Zrkovec, Dogaše in Sv. Miklavž (volišče Pobrežje). 16. Mestna občina voli 5 odbornikov.

Blagoslovitev društvenega doma v Sv. Vidu pri Ptuj

Maribor, 6. avgusta.

Pri Sv. Vidu pri Ptuj se je dne 4. avgusta slovesno blagoslovil tamošnji Društveni dom, nazvan po nesmrtnem slovenskem škofu »Slomškov dom«.

K slovesnosti je prisel že v soboto zvečer škof dr. Karlin, ki je prevzel tudi blagoslovitev doma in pridigo. Sprejemu, ki je bil zelo slovesen, so sledile večernice, a nato še bakljada s podoknico pred školovim prenočiščem. Nastopili so pevci in tamburaši.

V nedeljo so že rano v jutru prihajale zunanja društva z zastavami in odlični zastopniki. Ob pol desetih je bila blagoslovitev Doma ob navzočnosti okrajnega načelnika dr. Vončina, mestnega župana in gerenta okraj. zastopa Miha Brenčič, prof. Kolariča, dekana Podvinskega z duhovščino in ministra v pokoju prof. Ivana Vesenjaka.

Dom stoji ob cesti vstric župne cerkve, ima precej veliko dvorano in še druge društvene prostore. Cel Sv. Vid je bi ta dan v zastavah.

Po blagoslovitvi je imel škof Karlin pridigo in sv. mašo z zahvalno pesmijo. Takoj po cerkveni slovesnosti je domači vrlo delavni župnik Jakob Soklič otvoril javno slavnostno zborovanje pod milim nebom. Slavnostni govor je imel bivši minister Vesenjaka.

Popoldne ob 4 se je vršila slavnostna akademija v novem domu. Predsednik Prosvetne zveze profesor dr. Jos. Hohnjec je v globoko zamišljenem govoru tolmačil potrebo društvenih domov.

Naši v Ameriki

V Barbertonu je prejšnji mesec nastal požar v slovenski cerkvi sv. Srca Jezusovega. Zakrišnja, kjer se je požar pojavil, je bila popolnoma uničena, glavni oltar in tabernakelj pa je ostal k sreči nepoškodovan. Med rojake v Ameriko je prišel p. dr. Hugo Bren iz Ljubljane, ki jim je prinesel pozdrave našega vladike Jegliča in vse slovenske domovine sploh. — 50 letnico rojstva je obhajal p. Benvenut Winkler, ki deluje v Ameriki med rojaki že več let. Predno je šel v Ameriko, je bil več let katehet na raznih ljubljanskih šolah, kaplan pri cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani, župnik pri sv. Trojici v Slov. goricah, pri Novi Štiti in Dolenjskem in drugod. Zdaj je župnik v Chicagu, kjer je preskrbel rojakom dvorano za društva, prenovil cerkev in se sploh ves čas briga za dobro naših ljudi onstran morja. Letošnjo pomlad je bil p. Benvenut na oddihu v stari domovini. Prihodnje leto bo praznoval petindvajsetletnico mašništva. — Slovenska ženska zveza je razpisala nagrado 100 dolarjev za najboljšo igro, ki naj predstavlja žensko življenje v Ameriki. Igra mora biti tridejanka, sme trajati največ uro in tričetrt, pisana pa mora biti v zabavnem, toda vzgojnem duhu, moralne vsebine. Ta razpis glasno izpričuje, da v naših ljudeh tam preko še živi in celo močno plamti ogenj društvenega delovanja, ki je Slovincem sploh tako lasten.

Samožavesten in negovan.

Ljudi ako je kak moški rakozvani tip časa, vendar ni gotovo, da bo imele uspehe povsod. K temu je potrebna kultivirana polava v splošnem, predvsem brezhibno negovan lasje, — 10 minut dela ter enkratno umivanje z Elida-Shampoo-nom in zaželeni uspeh je tu. Praktično za vsacega moškega. Vzame se lahko povsod s seboj. Tako gotov očisti temeljito lase in lasišče, ter odstrani prhljaj.

ELIDA SHAMPOO

Autobusni podjetniki gredo v Belgrad

Javnost je o konkurenčnem boju, ki je zadnje čase zavladal med mestno občino Ljubljansko in med mnogimi privatnimi autobusnimi podjetniki in kateri se je zadnje dni še prav posebno poostiril, obveščena iz nekoliko člankov inotic, ki jih je v zadnjih dneh prinesel »Slovenec«. Stvar pa se medtem po svoje razvija dalje. Kakor smo napovedali, bodo šli autobusni podjetniki braniti svoje pravice v Belgrad. Danes z večernim belgrajskim vlakom se odpeljejo v Belgrad gg. Magister Fr., Pečnikar Anton in Vencaj, tajnik novo osnovane zadruge avtobusnih podjetnikov. Deputacija se bo zglasila v finančnem, gradbenem in trgovskem ministrstvu, kjer bo skušala urediti, odnosno doseči ureditev svojih spornih zadev. Deputacija bo obiskala tudi ministra dr. A. Korošca.

Avtopodjetniki so mnenja, da se jim godi od strani mestne občine krivica, katero je treba na vsak način popraviti. Zahtevajo zlasti, da se ugotovi, ktere in v koliko spadajo tiste ceste pod mestno oblast, da se sploh more ugotoviti, kje in koliko ima mestna občina pravico, pobirati za te ceste posebne odškodnine. Dalje zahtevajo avtopodjetniki, da se jim ponovno prizna pravica pavšalne takse na mestnih mitnicah, zlasti pa, da se v tem oziru postopa z njimi prav tako, kakor z mestnimi omnibus. Sploh so vsi avtopodjetniki zdaj združeni v svoji zadrugi in so kot taki pripravljani boriti se za svoj obstoj in svoje pravice do skrajnosti. V njih prizadevanju jih bo v Belgradu podpiral s strani ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Mohorič, ki tudi odpotuje danes zvečer v Belgrad.

Javnost je radovedna, kako se bo ta zanimiv spor končal. Vsekakor bo treba stvar urediti tako, da bodo interesi obeh skupin zlastno ščiteni, da bo pa tudi javnost od avtobusnega prometa imela svojo korist.

Tihe delavke

Sv. Peter pri Mariboru, 6. avgusta.

Občinski odbor občine Št. Peter pri Mariboru je soglasno podelil častno občanstvo provincialni prednici č. šolskih sester m. Melaniji Ploder v znak velikih zaslug, ki si jih je pridobila za občino in župnijo kot dolgoletna učiteljica in upraviteljica zasebne dekliške osnovne šole.

C. m. Melanija bo še ta mesec zapustila Št. Peter, kjer je preživela večino svojega življenja, ter se kot vrhovna predstojnica jugoslovanske provincije šolskih sester iz eggenberške matere hiše preselila v Slov. Bistrico. Rodom je iz Zg. Kungote. Hiša Ploderjeva je dala razen m. Melanije še dve hčeri v službo Bogu in narodu. Odlikovanja je celih 34 let vzgajala šentpetersko mladino. Delj časa je bila tudi upraviteljica šole in samostanska prednica, dokler ni bila izvoljena za vrhovno prednico.

Šolske sestre so se naselile v Št. Petru leta 1869, — torej poteče letos 60 let, — na prošnjo katrnatnega župnika in korarja Marka Glaserja iz matere hiše v Eggenbergu pri Gradcu. Prevzele so zasebno trirazredno dekliško osnovno šolo, pouk starejših deklet iz okolice v ročnih delih in gospodinjstvu ter nedeljsko ponavljalno šolo. Leto za tem so otvorile še tudi mal penzionat, ki se je kmalu razširil na trideset gojenk. V njem so se vzgajala dekleta iz raznih krajev Slovenije, pa tudi Hrvatice so rade prihajale zlasti iz okrajev Virovitica, Osijek in Srem. Šola šentpeterskih sester je vedno slovela radi dobrega pouka in vzgoje. Vsa ženska mladina domače župnije zadnjih 60 let je zahajala v šolo k šolskim sestram, pa

tudi iz sosednih župnij so starši kaj radi pošiljali svoje hčere v šolo k dobrim in skromnim redovnicam, ki lahko s ponosom in zadoščenjem zro na preteklo 60 letno dobo, kot na zoreča žitna polja, polna težkega klasja, ki je deloma že požeto in pospravljeno v sleherni šentpeterski hiši.

Po preobratu se je šentpeterska podružnica eggenberške matere hiše prilagodila novim razmeram, ter je postala s privoljenjem cerkvene oblasti samostojna jugoslovanska provincija s podružnicami v Apačah, Žižkih, Dolnji Lendavi, Turnišču, Golniku in Slov. Bistrici, kjer bo znanprej sedež provincije. Povsod delujejo na vzgojnem polju, razen na Golniku, kjer strežejo bolnikom in pa v Slov. Bistrici, kjer zidajo sirotišnico, ki je za mariborsko oblast neobhodno potrebna.

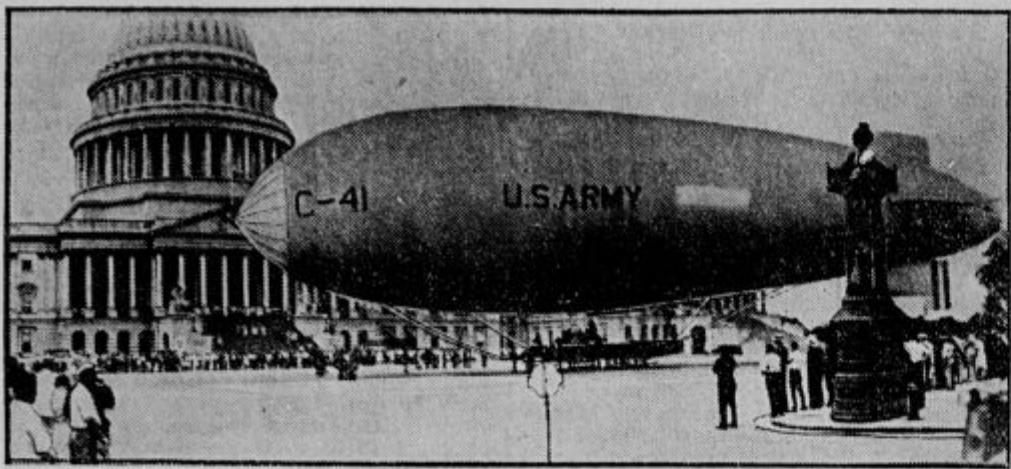
Omembe vredno je tudi, da je podelil občinski zastop občine Št. Peter p. M. tudi prvi prednici s. Romani Marshall častno diplomu. Iste časti in priznanja je bil deležen od vsolanih občin tudi ves zavod. Tudi bivše gojenke, celo iz daljnih krajev se kaj rade spominjajo lepe šentpeterske okolice in prelepe vzgoje ter rade posejajo zavod in pošiljajo svoje hčerke v kraj, kjer so same preživele nekaj svojih brezskrbnih, mladostnih let v tihi in mirni sreči. Zavodu, ki ima toliko zaslug za dobro vzgojo naše mladine in ki je živa priča, da je krščanska vzgoja tudi najboljša narodna vzgoja, naj bo tudi znanprej usojeno vršiti še v obilnejši meri svojo kulturno, socialno in narodno delo z isto ljubeznijo in požrtvovalnostjo kot dosedaj v prid in dobrobit slovenskega naroda.

Zalostna slika

Ljubljana, 6. avgusta.

Prepogosto se, žal, dogaja, da naletiš celo sredi mesta ob belem dnevu za kakim vogalom na pijanega človeka, ki je radi preobilo zaužitega alkohola onemogel položil svojega rojstva kosti kar na tla, pod kap. Tako se je nedavno dal »občudovati« v Cigaletovi ulici ob Dumajski cesti nek prijatelj žgane kapljice, ki se je bil docela udobno zleknil kar na pločnik, hropel in smrčal, po njem pa je sijalo ljubo solnce in trop muh se mu je zagajal pod nos in na slinaste ustnice. Podobne škandalozne primere totalne pijanosti je naša dnevna kronika že čisto zabeležila. V zadnjem času, zlasti odkar so se razmnožili po Ljubljani dalmatinski vinotoči in razne beznice, kjer točijo ceneno pijačo, pa so pričele v čezmernem popivanju moških uspešno tekmovali z moškimi tudi ženske. Te dni sta se potikali po ljubljanskem polju v družbi dveh sebi primernih spremljevalcev dve ženski, stari 30—40 let. Mlajša je bila še nekam dostojno oblečena v kmečka oblačila. Na drugi pa je viselo nekaj zanikrnih, na več mestih raztrganih, posvaljkanih cunj. Obe sta bili bos. Celokupna družba je merila Savsko cesto dokaj nesigurnih korakov, vmes pa govorila tako nespodobno in se vedla tako pohujšljivo, da so se vsi, ki so to štiriperesno deteljico srečavali, glasno zgražali, otroci pa se ji plaho ogibali s ceste. Naposled sta ženski obležali ob cesti za pokopališkim zidom v razdalji kakih 50 korakov druga od druge. Spremljevalci je menda vzdrla žega na nogah in sta vztrajala do bližnje gostilne, kjer jima seveda niso hoteli postreči. Užaljena sta se zavlekla na dvorišče in obležala nekje za plotom. Ženski za zidom pa sta bili medtem deležni ogorčenih izlivov zgražanja mimoidoščih. Prišel je mimo voznik s parom konj, ustavil in stopil bliže, da bi se prepričal, če se nesrečna ženska ni morda zgrudila od slabosti. Opeharjen za svojo dobro voljo in sočutje, je dvignil bič in »švrk, švrk!« po razgaljenih mečah pjanke. Voznik je pljunil in pogнал konje...

Sveta življenje in vrvenje

Z zrakoplovom v parlament.

Ameriški senator Bingham se je od doma v Langly Field z malim zrakoplovom tipa Goodyear pripeljal v Washington ter se izkrcal pred stopnicami Kapitola.

„Da bi ne bil živ pokopan!“

Iz pripovedovanja moža, ki so ga hoteli živega pokopati

V Prienu ob Chiemskega jezera na Bavarskem je te dni umrl 67 let stari Stocker, ki je delal čolne in ladje. Umrl je prav za prav drugič, to pot pa prav zares; kajti že enkrat prej je tudi umrl. Ta dogodek je potem sam pripovedoval:

Kot 22letni mladenič je Stocker šel po zimski gozd po les. Pri tem pa se je ponesrečil. Zlomilo mu je nogi, več reber in lobanja mu je počila. Tako ranjenega so prepeljali na

so me nekateri, drugi pa blagrovati, da sem sedaj rešen strašnih bolečin. Poslušal sem, kako so okrog mene molili, jaz pa bi bil v svoji grozi in stiski najrajši tulil in rjovel, pa nisem mogel niti ustnic premakniti. Moje misli so delovale, ure so potekale. Moj mrtvi pogled je počival na velikem križu pred menoj v mrtvašnici. Začel sem moliti. Tako goreče in iskreno sem molil, kakor nisem molil še nikdar poprej. Slednjič sem se zaobljubil čudodelni Mariji na božji poti v Altötting, da bom nesel cent težak križ peš iz Priena v Altötting, če mi pomaga, da bi ne bil živ pokopan. In Marija me je uslišala.

Asistent dr. Schmidbauer je medtem po noči prišel obiskovat bolnike. Ko je prišel do moje postelje in videl, da je prazna, je dejal, da ne verjame, da bi bil res umrl. Pohitel je sredi noči v Nussbaumovo stanovanje. Ta je takoj vstal iz postelje ter se dal nesti v bolnišnico (Nussbaum je že takrat trpel na protinu). Tu je potem doživel uspeh svoje vrste, kakršnega še ni doživel. Ob dveh ponoči sta m edva strežaja dvignila iz krste ter me nesla v operacijsko sobo. Tu so me z vso silo masirali, drgnili, krtačili ter slednjič postavili na glavo, dokler nisem začel bruhati.

Zdravniki so se potem še naprej prizadevali z menoj toliko časa, dokler ni mrtvilo izginilo iz mišic in udov. Tedaj pa je stari profesor Nussbaum pokleknil na tla in zaklical:

»Tisočkrat naj bo zahvaljen Gospod Bog, ki je obvaroval tega reveža, da ne bo živ pokopan!«

Potem pa je segel v žep telovnika, potegnil ven enajst svetlih zlatih cekinov po deset mark ter mi jih dal za prestani strah. — Tako je pripovedoval stari Stocker o svoji prvi smrti.

Kar je Mariji obljubil, to je tudi izpolnil. Iz Priena je peš nesel cent težak križ v Altötting ter ga tam položil pred njen oltar v zahvalo, ker ga je uslišala, da ni bil živ pokopan.

Rešilni predpasnik

V Deichendorfu blizu Kapfenberga na Štajerskem je med igro padla v vaško mlako dveletna Ana Salchenegger. Deklica pa je imela na sebi predpasnik iz povojenega platna. Ta predpasnik se je v vodi zgrbančil, zrak se je spodaj vjel vanj in držal deklico nad vodo celih 10 minut. Med tem so prihiteli ljudje, ki so otroka rešili skoro čisto svežega; le malo strahu je dekletce užilo, pa se je tudi od tega kmalu odpomoglo.

Dve nesreči izletnikov na vodi

Izletniki v gorečem čolnu.

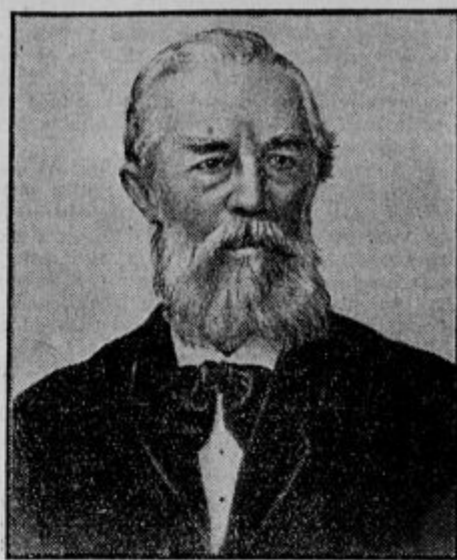
Dunajski cestni železničarji so v nedeljo naredili izlet po Donavi v motornih čolnih. Blizu Kritendorfa pa je motorni čoln začel goriti. Družine — možje, žene in otroci — so bili v smrtni nevarnosti. K sreči je prihitel na pomoč ob pravem času drugi čoln, ki so nanj spravili nesrečne izletnike. Komaj pa je drugi čoln dobro odplul, je zadel v sipino ter nasedel sredi valov. Zopet je bila velika nevarnost, da bo voda nasedli čoln prevrnila. V Kritendorfu so med tem opazovali stisko nesrečnih izletnikov. Hitro so organizirali rešilno moštvo, ki je s čolni prišlo na pomoč ter rešilo prepadene popotnike.

Katastrofa na morju.

V znamenitem morskem kopališču Ostende se je v nedeljo popoldne zgodila z izletniškim parnikom huda nesreča, ki je bila mnogo hujša kakor gorenja na Donavi. V luki je stal parnik, na katerem je bilo sto izletnikov. Naenkrat pa je od strani s polno paro privozil drug parnik, ki je prvega dobesedno prerezal na dvoje. Razbiti parnik se je potopil pri tej priliki; vsi izletniki so ž njim vred šli v vodo. Pomoč je došla nemudoma. Kaj je bilo pozneje, o tem poročila nejasno poročajo. Prva poročila trde, da je od 100 izletnikov bilo rešenih le 20. To pa je neverjetno, ker se je nesreča zgodila v luki, kjer je pomoč bila takoj pri roki. Zato je bolj verjetno drugo poročilo, da so rešeni vsi, razun devetorice, ki je mrtva; 20 pa so jih prepeljali v bolnico.

Elektrarno požrlo močvirje

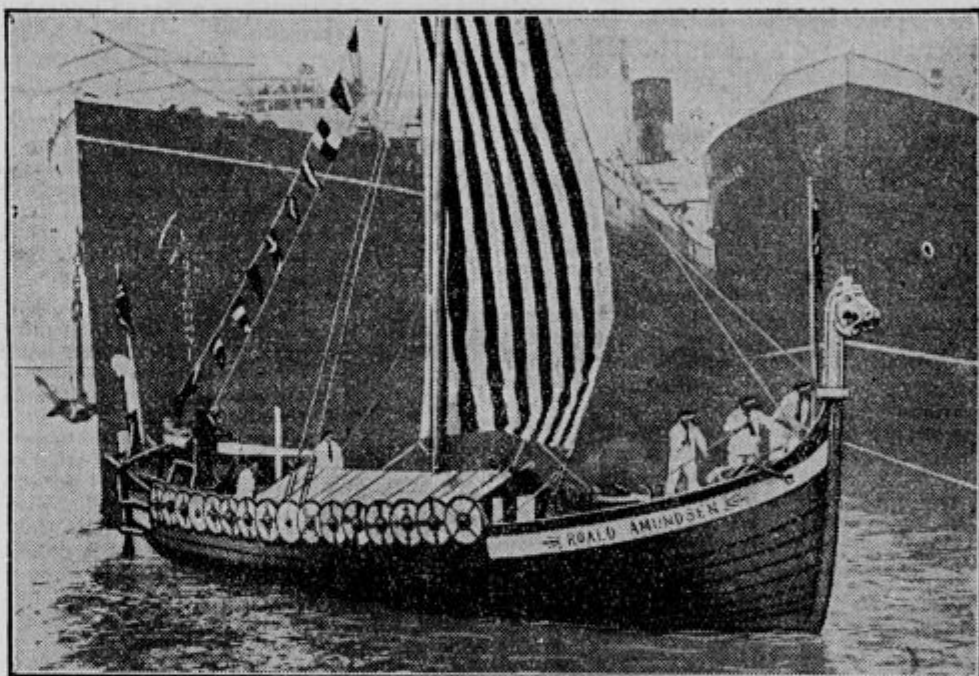
Med Piso in Livornom v Italiji so velika močvirja, ki so jih začeli osuševati. V ta namen so na ozemlju zgradili veliko vodno elektrarno, ki naj bi dajala moč, da bi se osuševalna dela vršila. V nedeljo ponoči pa je prebivalstvo teh krajev zbudil strašen ropot. Hiteli so iz hiš in videli, da je vodna naprava večinoma izginila ter se pogreznila v močvirje. Temelji za silno

Edvard Brockhaus, znani založnik knjig, ki je rojen 7. avg. 1829 v Lipskem. Danes praznuje književni svet 100-letnico njegovega rojstva. Umrl je 1. 1914.

okno neke hiše pozno ponoči odprto, čeprav je navadno vedno zaprto. Takle dunajski stražnik nosi očitno vsa dunajska okna v svoji glavi. Pa je šel in poklical državnega stražnika Stefko, in oba sta zbudila hišnika in so šli gledat po hiši.

Prišli so v sobo, ki je bila vsa pokrita z linolejem. Prazna je bila in nič sumljivega ni bilo v njej najti, samo opazili so, da je velik kos linoleja izrezan. Nekdo je izrezal 6 metrov dolg linolej. In, ko so to videli, so šli lepo previdno naprej: Stefka je šel prvi, takoj za njim mestni stražnik in potem, nekoliko od daleč seveda, je sledil vratar. V sosedni sobi nekdo glasno smrči. Ubogi mož, ta je utrujen! Kar na tleh si je postlal, pod glavo je pa djal zavit kos linoleja. »Hop — si že naš,« je zaklical Stefka in njegov tovariš od mestne policije. Pa so ga zgrabili — vlomilca, ki je zaspal, mesto da bi ušel. Piše se pa ta zaspani lomilec Jan Kaczrowski, po poklicu je pek. Ta čudoviti zaspanec je radi vlomov bil že večkrat zaprt.

Na Norveškem so po vzorcih izkopanih ostankov ladij Vikingov zgradili jadrnico, ki bo odjadrala v Ameriko, kakor so 500 let pred Kolumbom junaški Vikingi jadrali v svoji ladji z Norveške na Labrador ter tako prvi odkrili Ameriko. Nova ladja Vikingov nosi ime Roalda Amundsena.

stavbo so v močvirnem ozemlju bili prešibki. Udali so se in zgradbo je požrlo močvirje. Sko-de je dva milijona lir.

Vlomilec - zaspané

Kaj je najhujše za vlomilca? Najhujše za vlomilca je to, če ga pri vladu zalotijo, ali pa, če blagajno, ki jo je z muko odprl, najde prazno. Tako vam bo povedal vsak pravi in pristni vlomilec. Ker to so bili doslej za vlomilce res najhujši slučaj. Ampak te dni se je na Dunaju nekemu vlomilcu pripetilo nekaj hujšega. To je bilo pa tako-le:

Mestni dunajski stražnik je opazil, da je

Tri ljudi umoril - z elektriko

Neznani zločinec je pri Kornneburgu ob Donavi umoril tri ljudi s pomočjo elektrike. Čez cesto je položil bakreno žico ter jo zvezal z električno napeljavno visoke napetosti, ki je napeljana ob cesti. Žica je bila tako napeta z 20 tisoč volti. Po noči so se po cesti vračali štirje možje proti domu. Radi teme seveda čez cesto napete žice niso videli ter so se zadeli ob njo. Trije so se takoj mrtvi zgrudili. Umoril jih je električni tok, napeljan tod od roke zločinca. Mrtvi so 40-letni Matija Neumann, 21-letni posestnikov sin Ivan Greiner in 27-letni posestnikov sin Jožef Morzinger. Četrti pa je bil hudo poškodovan.

Morlica, ki je na tak nenavaden in zavraten način umoril tri ljudi, sicer še nimajo, vendar sodijo, da sumijo pravega, ki je svoje dejanje izvršil iz ljubosumnosti.

Smešnice

>Veš, stara mamica, prihodnji teden se peljem na Dunaj po obleko.<

>Lepo, dekle. Saj sem se že čudila, kje si jo neki pustila.<

*

>Dama torej dejansko dobi milijon dinarjev dote? Ali ne bi mogel že prej videti...<

>Njene slike? Gotovo, tu je.<

>Ah, ne mislim njene slike, marveč milijon!<

*

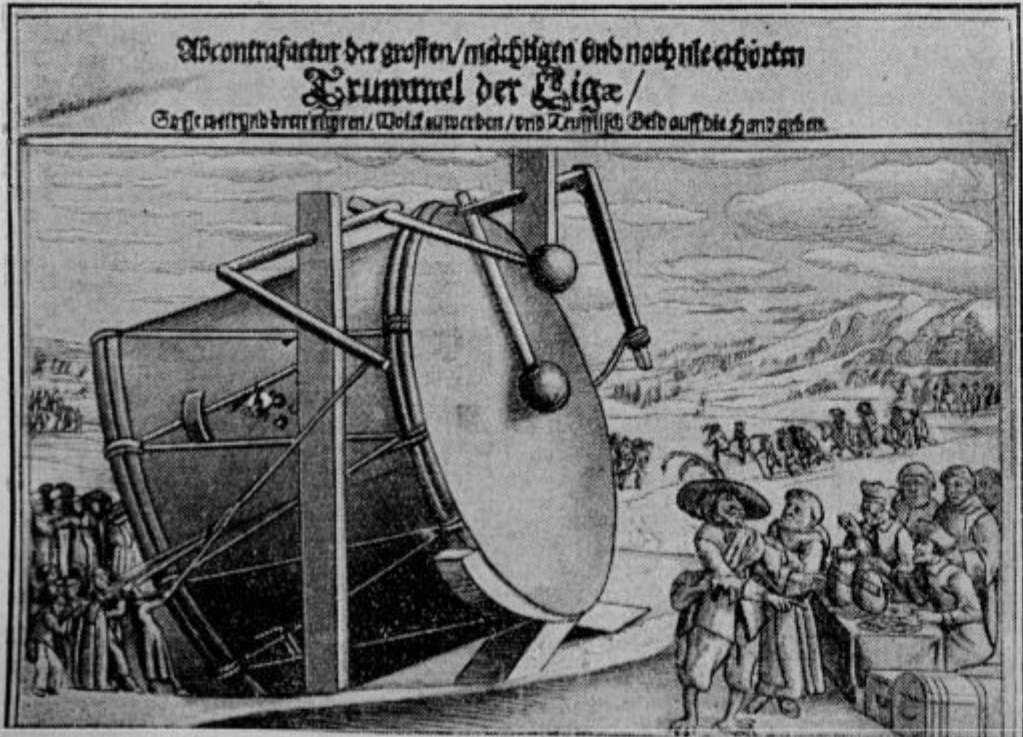
Gospodična Hana je bila zelo bogata, gospod Botič pa brez premoženja. Imela ga je sicer rada, a to je bilo tudi vse. Ker je za to vedel, se je ojunčil ter jo nekega večera nagovoril: »Hana, vi ste zelo bogata, kaj ne?«

»Da, gospod Botič, okoli dva milijona bom imela.«

>Ali bi me hoteli za moža? Pa saj itak vem, da me ne marate vzeti.<

>Ne, ne morem. Toda, čemu pa vprašate, ako sami veste?<

>Hotel sem le vedeti, kakšne občutke ima človek, kadar izgubi dva milijona.<

Tisk in reklama pred 300 leti.

Boben iz l. 1631, s katerim so delali reklamo za vojaško službo in nabirali vojake.

Prodajalci časopisov in kolporterji l. 1635.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon števil. 2328.

F. ČUDEN
Prešernova ulica 1
LJUBLJANA.

Poročni prstani.

Službe iščejo

Iščem kuharico
dobro, ne čez 40 let staro, h krščanski družini, ki bi opravljala tudi druga hišna dela. Plača dobra. - Tabor št. 2/I.

Deklica

zdrava, v 16. letu, poštena obrtnika, želi po 9 mesečnem učenju nadaljnje učenje pri dobri šiviljski mojstrici. K temu posredovalni naslov: občina Rajhenburg.

Dekle

stara 18 let, pridna in poštena, išče službe h kakim manjšim urad. družinam kot pomoč v gospodinjstvu. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8456.

Deklica

stara 15 let, želi mesto kot učenka v mešani trgovini. Naslov: Francka Jekovec, Zg. Bela, pošta Preddvor nad Kranjem.

Inserati
v »Slovencu«
imajo največji uspeh.

Tovarnarji sodavice in likerjev kakor tudi brezalkohol. pišč. nabavljajo svoje potrebe etra in esene pri
DESTILERIJA d. d.
Prva jugoslovanska tovarna esene za rum in likerje, eternege olja in etera
ZAGREB Beesta 35 — Poštni predal 143
Ceniki in novodila brezplačno. — Zastopstvo za Slovenijo pri tvrdki Emerik Zelinka, Ljubljana 7

Dvokolesa
najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprave do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Sadje in zelenjad
vsake vrste vkuhavajte samo v originalnih **Weckovih** pripravah za vkuhanje. Zahtevajte samo Wecka pri vseh trgovcih. Tovarniška zaloga FRUCTUS, LJUBLJANA, Krekov trg 10. Zastopstvo v Mariboru: Carl Lotz in Pinter & Lenard; Celje: Josip Jagodič.

Francis Jammes: 16
Rožni venec v solncu
Iz tega pisma, ki ga je bil pisal Dominiki, je bilo videti, da je silno razjarjen proti njej in otroku. Osorno je očital dekletu njeno obnašanje napram malemu Peterčku ter dejal, da bi lahko prišla pred sodišče, ker je dala brez vsake vednosti sorodnikov in oblasti zapreti majhnega otroka v zavod. Možak je bil obogaten v Južni Ameriki, se je bil vrnil v svojo domovino ter je v svojem rojstnem mestu zavzel precej ugledno stališče.
Dominika je takoj poslala to pismo očetu benediktincu, ki je bil njen dušni vodnik in ki je bil odločil, da se preskrbi otroku v zavodu v bližini Lurda vzgoja, za katero je ona sama plačevala.
Redovnik je odgovoril, da je treba vse prepustiti božji milosti, zakaj to pismo je bilo zelo sumljivo. Brezdvomno ne bi bilo varuštva mogoče dati temu človeku, ki se je zelo zavzemal zanj. V prvem trenutku se nikdar ne ve, kaj hoče tako pismo. Bilo je treba prekiniti vse dopisovanje z malim Peterčkom. Ravnatelj verske šole je bil takoj pisal stricu Karlu Durandu, da mu je svobodno, da lahko pride iskat svojega nečaka.
Vendar se je poprej oče benediktinec sestal z malim Peterčkom ter mu dejal:
»Dragi otrok, poslušaj me dobro, tvoj stric te hoče vzeti s seboj na svoj dom. Hoče se polastiti Jezusa, ki je v tvojem srcu, ter ti ga iztrgati. Dovolj močan moraš biti, da si ga ohraniš v tem srcu, kjer je prisoten, kot je bil nekdanj v vrtu na Oljski gori. In če ga ljubiš dovolj, boš dovolj močan. Misli na

Šivilja
sprejme delo na dom, najraje perilo. - Naslov pove uprava št. 8457.

Dobro učenko
za kuharico išče za takoj Kolodvorska restavracija Maribor.

Perico - likarico
zdravo, močno, za nastop 15. avgusta išče Kolodvorska restavracija Maribor.

2 slikarja in pleskarja
dobra, sprejme takoj — Zajc Ludvik, št. Vid pri Ljubljani.

Dobre mizarske pomočnike
za izdelovanje finega pohištva sprejme tovarna pohištva

Franjo Vehovar Celje.

Kupimo
Kupim hrastove hlode. - J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8

Prodamo
Puhasto perje kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemiška čistilna perja. Zagreb, Ilica 82.

Proda se
radi preureditve obrata osemključni stroj št. 10/90. Istotam napredaj dobro ohranjena vrata, štedilnik, glinaste cevi za stranišča in ca. 6 metrov železne ograje. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod št. 8296.

Tovorni vozovi
in konjska oprema bodo naprodaj. - Naslov pove uprava »Slov.« št. 8443.

Pavovo perje
krasno, za dekoracije — okras sob, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 8450.

Stanovanja

Sedem velikih sob
celo drugo nadstropje na Turjaškem trgu št. 3 je takoj oddati. Pripravno za pisarne, ali skupno za stanovanje in poslovne prostore. Več se izve pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Dve prazni sobi
parketirani, s kuhinjo in shrambo, na željo tudi kopalnico, oddam v centru mesta. Vse renovirano. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8460.

Dve osebni brez otrok
iščeta stanovanje z dvema sobama v sredini mesta. Več uprava »Slovenca« pod št. 8469.

Objave

Izjava!
Podpisana Angela Lukniš poročena Bardorfer, trgovka v Ljubljani, Vegova ulica, ponovno izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, pa naj jih kdorkoli napravi na moje ime.

Javna dražba
prostovoljna, bo dne 7. avgusta ob 3 popoldne Ahacjeva cesta št. 5, pohištva, postelj, omar, nočnih in za obleko, kredenc, šivalnega stroja, ki je posebno pripravna za trafikanta, z roletom. Kupci se vabijo.

Posestva

Enonadstropno hišo
z 2 stanovanji s pritliklami na Gorenjskem — prodam radi premenjenih družinskih razmer. V hiši je lokal za obrtnika ali trgovino. K hiši pripadajo 4 parcele bukovvega gozda; eventualno tudi njiva. Kupcu je stanovanje takoj na razpolago. Skupna cena 50.000 Din. Naslov pove uprava lista pod št. 8473.

Štulen mlin
žago ali hišo ob vodi na Gorenjskem; vzamem za več let v najem. Ponudbe pod »Blizu kolodvo- ra« na upravo lista.

Mlin
na 6 parov kamnov, popolnoma na novo zidan z moderno opremo na močni reki s stalno vodo, s predpripravi za žage v bližini najbogatejših gozdnih kompleksov, pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj. Naplčilo po dogovoru, ostanek pa lahko v daljših ugodnih obdobjih. Ponudbe je poslati na oglašni oddelku »Slovenca« pod šifro »Nov mlin in žaga« št. 8030.

Tovarniško poslopje
enonadstropno, na periferiji Ljubljane, napredaj. Zazidani prostor okoli 2000 m², poleg tovarne vile z 10 sobami in k temu spadajo zemljišče v izmeri 18.000 m². Hkrati se prodaja: Parni kotel, parni stroj 6 HP, Klimatska motor 10 HP, pisarniška oprava za Wertheim blagajno, pohištvo za dve stanovanjski sobi, sobo za posle, za kuhinjo in za dve delavski sobi. Avtomobil in dva konja. — Cena 1.600.000 Din. Posredovalci izključeni. — Ponudbe na upravo »Slovenca« v Ljubljani pod »Tovarna 16«.

Vnajem

Gostilno ali pekarijo
oboje ali posamezno — vzamem v najem v trgu ali na deželi. Ponudbe na Alojz Božič, Vitanje.

Pouk

Soferska šola
prva oblastv. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Razno

Tvrdba A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24
nudi najceneje vse vrste ošeničeno moko in druge mlevske izdelke.
Zahtevajte cenik.

Avtokaroserije
izdeluje solidno in po zmerni ceni Ferdo Laznik, stroj. kolarstvo, Radeče.

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. Zorman, Stari trg 32, Ljubljana.

Orgle in harmonije
izdeluje in popravlja po nizki ceni. Anton Dermič, orglar, Radovljica, Slovenija.

Pljučal
Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt) - Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina.

PONIŠTVO

moderne spalnice, kuhinjske opreme iz trdega ali mehkega lesa, fino izdelano, priporočam cenjenemu občinstvu. Zaloga pohištva **FRANC VELKAVRN** mizarstvo. Vižmarje, (pod klancem) p. št. Vid nad Ljubljano. Priporočam se najtopleje za cenjena naročila katera izvršuje točno po želji in vzorcu. Cene nizke. Delo solidno.

OTOMANE

od 550—850 v različnih vzorcih prvovrsten lasten izdelan vzorčkovana plišasta pregrinjala za otomane à 600—la 750 salonske garniture divane modroce zanesljivo najboljšo blago kupite pri Rudolf Sever, tapetništvo Marijin trg 2

Dijaki

1 ali 2 dijaka
iz boljše hiše vzame na celo oskrbo boljše rod-bina v Celju. Naslov pove podružnica »Slovenca« v Celju.

Berite
»Slovenca«
in oglašujte v njem!

Razglas

Na podlagi čl. 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1921 in njegovih sprememb odnosno dopolnitev razpisujem prvo pismo ofertalno licitacijo za

zgradbo temeljnega praga in štiri trioglatih jezic na desnem bregu Save nad mostom pri Kranju

Licitacija se bo vršila dne 20. avgusta 1929 ob 11 dopoldne v prostorih gradbenega oddelka oblastne samouprave, Gosposka ulica 15, I. nadstr., kjer so razglašeni na oglašni deski vsi podatki.

Komisar oblastne samouprave ljubljanske oblasti:

Dr. Marko Natlačen s. r.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

bil grič, nad katerim so se zbirale nevihte, kojih temni oblaki so bili podobni grmovju španskega bezga. Na trgu sredi vasi so stali brest, na eni strani pa občinska hiša in poleg nje kot privesek jetnišnica, kjer je pa menda bilo malo jetnikov, morda en sam potepuh, ki je ležal na slami, zdehal in stegoval bose noge proti vrhu vode, ki je kot mačka čepel v kotu. Če je človek šel ob potoku navzgor, je prišel do ubožne hiše, ki je bila poprej samostan. Na drugi strani vasi je stala stara cerkev, koje notranjščina je bila na novo poslikana. Mir bi bil vladal v tej vasi, ako bi vse duše, ki so tu stanoval, bile istega mnenja. Karel Durand se ni menil za vero svojih očetov. Čutil se je vzvišenejši, ko se je v najeti kočiji vozil okoli, v družbi par pisarjev in slug.
Sklenil je bil, da hoče malega Peterčka iztrgati Cerkv. Takoj ga je dal v državno šolo, v kateri se ni nikoli čula beseda o Bogu, in dejal mu je:
»Hočem, da postaneš možak. Pozabiti moraš vse bajke, ki si se jih naučil; ne boš več hodil k maši in ne boš se več postil ob petkih.«
Otrok je sklonil glavo, vedoč, da bi bilo neumno in brezuspešno, upirati se temu sirovemu in trinoškemu človeku, ki ni bil navajen, da bi mu kdo ugovarjal. Kmečka dekla, ki je vodila Karlu Durandu gospodinjstvo, mu je bila popolnoma udana. Začelo se je življenje, ki ni imelo za malega Peterčka nič prijetnega. Spal je pod streho v majhni sobici. Stric in njegova dekla sta imela obe sobi spodaj. Otroku je bilo strogo prepovedano, imeti kakšen cerkven predmet in pisati onim, katere je stric imenoval »zakristijske škorpione«, to se pravi, Dominiki, očetu benediktincu, Aneti ter učiteljem in tovarišem v zavodu, kjer je bil stanoval nekaj dni. Peterček se je pridno učil v šoli, niso bili nezadovoljni z njim.

svojo mrtvo mamo, ki ga je tako zelo prosila in na svojega očeta, ki te je bil peljal v Lurd, da tam moliš k Naši ljubi gospe. Saj si tudi ti sam šel tja, ker si vedel, da bo skrbela zate. In videl si, kaj se je zgodilo: v trenutku, ko si bil zapuščan, je zemeljski angel prišel k tebi, kakor je nebeški angel prišel k našemu Gospodu v njegovem smrtnem boju, da ga okropi. Ta zemeljski angel je bila gospodična Dominika. In ti veš, kako vam je Jezus poprej pomagal... Ni-maš storiti drugega, kakor ohraniti Boga v svojem srcu, in kadar ti ga bodo hoteli pregnati iz njega, mu boš rekel na tiho: »Ti!« rekel mu boš to z vso ljubeznijo »Ti!« in ker mu boš rekel »Ti!«, boš vedel, da je tu.
Otrok je poslušal s solzami v očeh. In njegova velika materinska sestra, Dominika, se mu je v istini zdela kot naslikan angel. Imela je krasen obraz in klobuk kot sonce. Njeno smehljanje pa je bilo ljubko kakor rosa na roži. Da, malim Peterček je ljubil gospodično Dominiko, ljubil jo je tako kot ljubimo papana in mamo, kot ljubimo ono, česar nimamo več, kot je ljubil Jezus v getzemanskem vrtu vse one, ki so mu manjkali, vse one, ki so spali.
On ni dobro razumel, kaj hoče od njega tisti stric, ki ima namen, ga vzeti iz zavoda. Dejaj je redovniku: »Toda jaz nočem biti s svojim stricem, jaz hočem biti z gospodično Dominiko in z vami.«
»To je nemogoče, dete moje.«
Malim Peterček je začel jokati. Trak njegovega levega čevlja se je bil razvozljajal. V svoji desni roki je držal kos kolača.
Nekaj dni pozneje je prišel Karel Durand po svojega nečaka, ga je poljubil na lice in ga odvedel v svojo vas.
Bila je vas podobno drugim vasem. Na jugu je